

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, F6icia una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6eu 40 doidioceri, or 3 galbini mon. sanat6oria. Se prenumara la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s6eu mici inserate se ceru 8 cr. Tac'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Faradepunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 105.

Braslovu, 2. Novembre 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Dieta lu.

Dupa cumu scimu, comisiunile alese de dieta pentru prelucrarea proiectelor celor 3 prop. r. sosite in diosu se afla acumu in activitate si cu privire la proiectele si interpelatiunile ce voru urma la acestea e cu scopu, ca Domnii deputati se se serv6esca de organele publice spre a pregati si lamuri de tempuriu ideele si spre a mediloci o buna contielegere si o unanimitate la desbaterile loru in dieta, ca nu la adeca din lips'a intielegerei premerse se faca scisiuni. Deci noi ne mai aflamu datoru a public'a si urmatoriulu proiectu, care tocma se va lu'a in pertraptarea comisiunei si de aici in colo provocamu pe Domnii deputati a esi in publicu cu o desbatere pregatit6oria celu pucinu a proiectulu pentru legea electorale, pentru desarcinarea pamentulu si pentru infiintarea tribunalulu supremu care din urma suva asia:

Proiectu de lege

despre infiintarea si organisarea unui tribunalu supremu pentru Marele - Principatu alu Transilvaniei.

§. 1. Pentru cuprinsulu Marelui-Principatu alu Transilvaniei se infiint6eza unu tribunalu supremu cu titlu: „R. tribunalu supremu alu Transilvaniei,“ care-si va av6 scaunulu in resiedinti'a imperat6esca Vien'a.

§. 2. Acestu tribunalu va cost'a dintr'unu presiedinte, din consiliarii, cati voru fi de debuintia, si din personalulu, care va fi de lipsa pentru ajutorintia si manipulatiune.

Denumirea presiedintelui si a consiliarilor e rezervata Maiestatei Sele.

§. 3. T6te posturile se voru impl6 numai cu Transilvaneni.

§. 4. Tribunalulu supremu va decide ca forulu alu treilea si din urma in t6te cauzele civile si in t6te trebile urbariale supuse procesurei judeciale, in care s'au facutu decisiuni de catra curtile apelative ale Transilvaniei in forulu alu doilea, incatu prescriptele ce sunt in vig6re permitu remedie legale in contr'a decisiuniloru facute de curtile apelative.

§. 5. In cause penale va decide tribunalulu supremu ca forulu alu treilea despre t6te casurile penale supuse procesurei judeciale, care voru ajunge la densulu in conformitate cu prescriptele procesuale, ce custau.

§. 6. Afara de ac6st'a va mai decide tribunalulu supremu:

a) despre propuneri si cereri pentru delegatiune, de cate ori se tract6esa transpunerea unei cause civile ori penale din cerculu jurisdictiunei unei'a curti apelative transilvane in cerculu de jurisdictiune alu celei'alalte, ori delegarea unei curti judeciale ordinare a tieri intr'unu casu penale in loculu acelei curti judecatoresci speciale din ti6ra, carea e competente in casurile §. 10, lit. a) a regulamentulu de procesu penale; mai incolo despre plansori in contr'a delegatiunei altui judeciu in loculu celui competente, care a dispus-o veri un'a curte apelativa a Transilvaniei intre marginile cercundariulu ei.

b) Despre contraversie de competentia, deca judeciele, intre care s'a escatu contraversi'a stau sub diverse curti apelative ale Transilvaniei si nice acestea nu se potu uni in privinti'a obiectulu de contraversia, ori deca s'a nascutu contraversia, chiaru intre curtile apelative ale Transilvaniei despre competentia loru propria.

c) In casu candu se recusa o curte apelativa intr6ga ori presiedintele ei.

§. 7. Despre delegarea altui judeciu in loculu unui judeciu transilvanu ori din contra, mai incolo despre contraversie de competentia, candu numai unulu din judeciele ce sunt in contraversia e transilvanu si respectivele curti ape-

lative nu se potu uni, ori candu se nasce contraversia intre o curte apelativa din Transilvania si un'a dintr'altu locu despre competentia loru propria, va decide tribunalulu su premu judeciale alu celuialtu judeciu respectivu.

Ne potendu-se uni cele doue tribunale supreme, va decide Maiestatea Sea, facundui-se propunere din partea respectiveloru dregatorii aulice de justitia.

§. 8. Despre conflicte de competentia intre autoritatile judeciale si politice va decide tribunalulu supremu intr'unu senatu mistu, a carui compunere o determina §. 13.

§. 9. Tribunalulu supremu va decide despre plansori de sindicatu in contr'a lucrariloru ofici6se ale membriloru sei propri si in contr'a lucrariloru ofici6se ale curtiloru apelative s6eu ale membriloru acelor'a, mai incolo despre recourse in contr'a decisiuniloru care le-au facutu curtile apelative asupr'a plansoriloru de sindicatu.

§. 10. Fiindu poftitu tribunalulu supremu de Cancelarulu aulicu, si va da parerea pretinsa in privinti'a emiteri de legi ori a modificarei acelor'a.

Acela-sie insa si indreptatitu se faca Cancelarulu aulicu propuneri de sine statat6re pentru emiteria de legi ori modificarea acelor'a.

§. 11. Tribunalulu supremu va fi condusu de presiedinte, si fiindu densulu absinte ori impedecatu, de substitutulu seu spre acestu scopu denumitu.

§. 12. Tribunalulu supremu va pertract'a si decide despre t6te afacerile, cari cadu in sfer'a actevitatei sale, intr'unu senatu de siese judi si unu presiedinte.

§. 13. In casu, candu e de a decide despre unu conflictu de competentia intre autoritatile politice si judeciale ale Transilvaniei, cumu si in cause urbariale, voru intr'a de votanti in loculu a trei judi de ai tribunalulu supremu totu atati membrii ai Cancelariei aulice Transilvane.

§. 14. Limb'a afaceriloru tribunalulu supremu se va acomoda dispusatiuniloru generale, care se voru face prin o lege speciala despre intrebuintiarea celoru trei limbi ale tieri in comunicatiunea publica.

§. 15. T6te espeditiunile tribunalulu supremu se voru provede cu inscriptiunea: „r. tribunalu supremu alu Transilvaniei“ si se voru subscrie de presiedinte ori de substitutulu lui.

Sentintiele voru port'a inscriptiunea: „In numele Maiestatei Sale c. r. Apostolice, Marelui-Principe alu Transilvaniei si Comitulu Secuiloru“ si afara de subcrierea mai susu numita, se voru mai subscrie de unu votantu.

§. 16. In sigilu va fi sapata pajur'a c. r., dimpreuna cu marc'a Transilvaniei, si cu cercuscieri: „Sigillum regii supremi Tribunalis Magni Principatus Transilvaniae.“

§. 17. Sfer'a de activitate a tribunalulu supremu in cause personale si disciplinare, organisarea lui interna si regulamentulu lucrariloru lui, cumu si relatiunea lui catra Cancellari'a aulica transilvana se va regul'a pe calea ordinationiloru. —

Braslovu. (capetu.) Dar' se ne damu si mai francu opiniunea asupra Mesagiulu imp. Napoleonu. Cuprinsulu partii a 2-a din cuventarea de tronu este unu feliu de emotiune, eseporatiuni, cari mi se paru a fi indreptate si anume mai multu catra Europ'a si pop6rele ei, decatu singuru numai catra corpurile leg. de facia; si 6rasi nu numai catra poteri si pop6ra, ci chiaru si catra partitele pop6reloru, ce se sfasia nebunesce fora dumerire intre sene. — Totu atata durere de capu va capata din proclamatatiunea ac6sta d. e. cearulu Rusiei ca si Mazzini, si Garibaldi ca si Bismark; alti suverani ca si corifeii din fruntea rosiloru Europei, ca toti sunt angajati la sacrificiua in fav6rea n6uei ordini europene. — Cumu aru pot6 impaca unu congressu numai de poteri atatea ele-

mente contrarie si opuse in interese nu ne precepem. Nu, pentruca rivalitatile poteriloru intre sine sunt mai mici decat cele ale natiuniloru intre olalta. De eos. se punemu intre-barea, ore natiunea polóna si magiara cá aristocrate, candu si aru recastiga nedependinti'a, cumu s'aru poté óre impacá cu celealte natiuni colocutorie din tierile respective? Nóua ne e acésta o enigma, pentruca vedemu, ca ele cá natiuni suprematisatorie cá si grecii, serbii, germanii neci ca vreu se creste pe popórele celealte neci in drepturi, neci in consideratiunea umanitatii, ba neci inaintea altarului, candu vinu in colisiune cu interesele propagandei loru religiose si nationale si mai vertosu cu interesele misiunii, ce credu, ca o au de a si lati cultur'a cu angustarea liberei resuflari si cultivari a altoru popore, pe unde potu strabate; totu asia e lucru si cu altii, si din alte parti. — Aru trebui dar' se se prefaca din invoire cu totulu chart'a Europei grupandu si sondirandu, pentruca se se póta multiami natiunile si popórele cu rezultatele intentionate; aru trebui, cá se se eosileze cu totulu spiritulu de cucerire si de propagandismu pannationalu si selavu si grecu si serbu si germanu, pentruca ele nu incéta a face contu pe posibilitatea desnacionalisarii si spre scopulu acesta a brutalisarii altoru popóre, pe cari le considera numai cá nesce masini si le folosescu asemenea numai spre scopulu loru. —

Legea lui Cristosu n'aru trebui degradata a se folosi de vehiculu pentru scopuri politice, nu, ci ea in tóta originalitatea ei aru trebui se se asiédia de basa la o astufeliu de regenerare a Europei. — Scimu, ca monarchii sunt de acord cu totii, cá cu puteri unite se 'si castige alte base mai puternice la sustarea tronuriloru loru; vedemu, ca aristocratismulu, pe unde numai s'a potutu, s'a inlocuitu cu democratismulu roialu séu monarchicu, care da mai multa garantia Domnirii suveraniloru si care a pusu si sustiene si pe Napoleonu pe tronu; votulu universalu ce e alta, decatú nóua acea garantia a sustarii tronuriloru: dar' cata se le damu totu dreptulu, ca decatú se suga tíer'a mii de oligarchi, ciocoiasi flamendi si lesne traficatori cu tóte drepturile cele sante nationale, mai bine se domineze unu suveranu bunu cu mana tare si braci in altu mana in mana cu intregu poporulu, dar' in senu despotice, ci dupa vointi'a si interesele acestuia. — Aci vedemu, ca bate si mesagiulu imp. Napoleonu, elu vrea impacarea natiuniloru cu Suveranii. —

Consiliile imperiali si drepturile constitutionale, dupa cumu le vedemu concesse de susu in diosu chiaru si in Rusi'a, sunt ear' totu numai mesuri monarchice, cá nesce concesioni succesive la resolvirea problemei acesteia, care, déca n'aru pretinde si ceva tiermurire constitutională in drepturile de absolutistu, fórte usioru aru poté multiumi. — Resolvanduse inse, numai dupa cumu voiesen guvernele personale: se dé din gretia catu si ce voiesce ele popóreloru, atunci si reform'a acésta prochiamata de Napoleonu va avé numai atata consistintia, catu voru sta pe tronuri Suverani mai buni decatú Traianu si mai intielepti decatú unu Salomonu, ér cu Suveranu capriciosu, patimasu séu efeminatu numai constitutionalismulu de diosu in susu o póte scóte la cale.

Asupra reformarei sistemii dreptului european celu vechiu, preste care Napoleonu cantá in mesagiulu seu: vecinica pomenire! aflaiu cu cale a preste acesteia, pentruca óre Napoleonu cauta numai unu midiulocu de remnu milenariu si intre popóre si intre Suverani si ore nu vrea a mai cucerii? Abnegarea de interese ei va incorona proiectulu, ca de bine nu fuge nime. —

Napoleonu mai incolo pórtá unu limbagiu de adeveru prea infricosiatu, cu care desarma tóte machinatiunile cu larva de liberalismu, care atientescu la reedificarea edificialoru celoru vechi, cumu e d. e. si dreptulu istoricu de suprematia si minorensare a unoru popóra de catra altele. — Deca corpurile legislative ale Franciei voru respunde la acestu limbagiu cu asiá, atunci Napoleonu va si invita la congressu si Rusi'a va veni la astufeliu de conferintie, Angli'a inca se invoiesce la revisiunea Europei (dupa „H.-Z.“ inse nu s'aru invoi, dar' un'a trebuie se fia fictiune) apoi celealte poteri sunt amici Franciei si afara de Austri'a asteptara tóte unu ce cá acesta. Resta dar' Germania si Austri'a, si „Bothschafter“ campionu austriacu germanu da consiliu, cumu scimu, cá iute si de graba se se formeze unu directoriu pentru Germani'a pe bas'a acteloru de reforma, cá Germani'a unita singura de sene inca se fia representata in acelu congressu, cá germanii se aiba cu unu votu mai multu se 'si apere germanismulu si Renulu. — Asiá se o faca tóte popórele, cá se nu remana ne representate la dispensarea vietii. —

Apoi din congressu póte esi or unu paradisu, déca se póte concepe asiá ceva pe pamentu, intre regi si popóre, or o coalitiune asupra Franciei, dupa cum credu altii, si reintorcerea lumei cei vechi; eu inse mai credu, ca poterile apusene 'si voru continua politica dela 1853 pana ce voru restatori cumpan'a drépta européna si voru consolida unu areopagu alu poteriloru europene, care se fia religiosissimum iudicium, cá cela alu Greciei pana nu degenera in conventiculu de carnifici si tirani sine lege, sine grege, la alu carui oraculu apoi se se plece totu suveranulu si poporulu. —

Asiá dara congressu, or resbelu in primavéra asupra poteriloru celoru ce voru continua cu politic'a loru asupritória de alte popóra. —

In fine ceea ce diseramu in an. 1852 in primul Nr. ca 3 imperati in fruntea a 3 elemente mari in Europ'a facu si misca tóte pentru toti consangeni si, ecsaminandu de atunci in cóce totu cursulu lucrului, apoi faptele si esperienti'a inca nu o póte deminti neci astadi.

Acumu se asteptamu adres'a corpuriloru legislative la cuventulu de tronu si atunci vomu pipai si mai bine cele observate mai susu.

Se fimu prudinti si la vorbe; voru esi inse si antichristi cu ispite si propagande la rondu, se voru mesura si numera toti pasii si tóte vorbele cate se voru scapa din guri fleaitórie si melitiatórie séu latratórie la stele, si acestea lupii cei rapaci de drepturi si prin urmare si de viétia, ca dreptulu e viéti'a, le voru intrebuintia spre denegrarea si suspicionarea cutaroru si cutaroru, cari vorbescu de cutare politica; se 'si bage fiacare limb'a in gura, ca acésta politica nu e de nasulu fiacarui, ci se tiéne numai de suverani si popórele, cari in tractatele de Vien'a din 1815 isi afla bas'a dreptului loru séu caroru sunt acele contraria si dusimane, cumu de e. familie Napoleonidoru, care tocma prin acele tractate e ecsilata si ecschisa dela tronu pentru totudeuna séu faci'a de adi o Italiei, Greciei, Dunareniloru cu Turci'a scl.

Noi tacemu, se vorbésca cei puternici. — Candu dice Napoleonu in mesagiu, ca tractatele din 1815 au incetatu a mai ecsista, atunci a si trebuitu se puna man'a pe sabia, ear din gura a disu: va-banque; candu dice, ca cuvintele lui totu voru avé infricosiatulu acelu folosu, ca s'a aratatu Europei, unde diace pericolulu si unde mantuinti'a, si ca ele nu potu se nu fia ascultate, ca vorbesce in numele Franciei, atanci a aruncatu manusi'a si s. aliantie si a mesuratu si poterile unei coalitiuni eventuale, care clocesce fora a mai pui. Deci tempulu e seriosu, furtune mari amenintia pacea din tóte partile, e timpulu vighiarei celei mai desteptate. — Se vedemu, ce mai judeca si alte diurnale despre fenomenulu acesta, totusi neci noi nu potemu retacé, ca in totu cuventulu lui Napoleonu nu se afla espresiuni si despre restaurarea libertatirii in Francia si alte state, precum neci despre libertatea si nedependintia Poloniei; totulu dara se concentra la contielegerea suveraniloru spre a inmormenta sistem'a de statu publica europeana dela 1815 si a cladi altá noua mai segura tronuriloru.

Dintre tóte jurnalele Vienesé, cari rumpu cate o lancia preste cuventarea lui Napoleonu, scótemu numai vreo cateva pasage din diurnalulu „Glocke“ care intre altele dice: „Napoleonu alu III. barbatulu de 2. Decembre autorulu esiluriloru dela Lambesa si Cajene nu è vreunu campionu sentimentalulu pentru nefericiti ipoloni, ei numai mediulocu si instrumentu 'i sunt la scopulu lui.

Austria nu s'au invoita la aliantia imbiéta de France in contrá Rusiei, si urmarile nevointiei ei diacu acum in manifestulu lui Napoleonu. — Cu manifestulu acesta face infricosiatulu oratoru de pe tronu numai unulu din cele mai mari servitii Rusiei, nu 'i mirare dara, cumca sotulu rusescu in Paris 'si ése din piele de vreocateva dile. Gortschakoff, dechiarase de multu, ca Rusia è gata a se invoi la o conferintia europeană, déca in acésta se voru lua inaintea pertractaré si alte contraverse ale dreptului publicu european, prin urmare Napoleonu se afla bine intielesu cu Alesandru alu II.

Mai incolo intrebându de cestiunile pertractande in congressu respunde cu vorbele manifestului: ele sunt care misca Europa, care o acitia in sudu si in Nordu — tractatele dela 1815, pentruca dupa conceptulu franciosescu cauza diace in total'a stergere a fataleloru loru remasitie. Combinandu bine ideele manifestului apoi numai restantia puterei Austriace in Italia si determinatiunile de tractatu pentru granitiá Germaniei catra Francia ei scotu ochii, care spre necasulu franciloru mai stau in valóre. Napoleonu vorbesce, ca trebuie se se faca sacrificia. Óre elu dav'a Nizza si Savoia nordica spre a muloomi prin asemenea saerificia patimile cele ardiató-

ie? Neci ca'i trece prin minte. Franci'a neci odata nu sacrificia nemica, ea vrea parale pentru ori ce idea. Austri'a si Germani'a sunt acele, dela care s'ar' asteptá sacrificiu pre altariulu pazei europene. Tóte celelalte in manifestu sunt unu conglomeratu de frase, destinate numai spre a insiela pe capetele cele slabe politice dice totu „Glocke“, si finesce cu acestea, ca „Imperatulu Austriei, candu cu ceva inainte de acésta descrie starea cea putreda si care nu se mai póte sustiené in Germani'a a disu“. „Revolutiunea a stépta dupa ór'a ei“. „Napoleon alu III. cugeta: Eu suntu revolutiunea si ór'a mea a sositu, de aceea propune, amerintiandu cu alternativ'a: congressu ori resbelu!“

Ar' mai lipsi se se mui vorbésca si despre sistem'a continentalu, — apoi nepotulu ar' decopia pe unchiulu; si decumva in congressulu eventualu se va trafica, cá Principatele Romane se se concréda unei din poteri, cu cuventu, ca ele nu sunt demne de o viétia de sene, pentruca de 4 ani avendu ocaziune n'au doveditu, ca se potu familiarisa cu institutiunile civilitatei, ci in dereptulu intregi Europe fara rosinare de Ddieu si omeni mai sustienu inca si sclavi'a séu clacasi'a, pontasiari'a, si representatiunea oligarchica; ér institutiunea inca in leganu ne vrendu ai da picioré de barbatu, si nedovedindu, ca su demni de respectu, apoi se o patiesca si acestu Napoleon cá unchiu seu si mai reu!! —

Din provocari oficióse vedemu, ca de vr'o catva tempu incóce curgu cu glótele locuitori din Ungari'a catra Transilvania, spre a ierna aici.

Beriu (Bereny sc. Orastiei) in 9. Noembre 1863

(Estrasu dintr'o scrisóre privata). In 3. Octomvre pe la amédiadi se ivi la noi unu focu infricosiatu, care insocitu fiindu de ventu, a prefacutu in cenusia in restimpu de 3 óre 53 de locuintie dinpreuna cu 54 suri-grasduri si tóte fruptele adunate. Dauna pretiuita prin o comisiune suiè la 61000 fi. v. a. Foculu s'a escatu prin unu imblatoriu, care amblá fara grigia cu pipa.

Dintie locuitori a fostu asecuratu la „Azienda assecuratrice din Triest“ numai uniculu tieranu Avramu Borboi, care dupa insinuarea s'a prin midulocirea agentului respectivu din Orastia D. Iosifu Leonhard, si si primi sum'a asecurata de 227 fi. v. a. pentru casa si siura, dela agentulu supr. din Sibiu D. Zóhrer in tempulu celu mai scurtu. Deci prin acésta se aduce respectivei Assecuratiuni din partea tieranului numitu multiumita publica, si totuodata se admonédia economii nostri, cá pentru casuri neprevédute, se nu nebage in sama o asemenea asecurare, care ei pote repune in picioré.

UNGARIA. Pest'a. Votarea imprumutului de 20 milióné fi. in senatulu imperialu pentru Ungari'a si mai vertosu pentru ajutorirea celoru pagubiti prin seceta care dauna se pretiuesce la 80—126 de milióné a facutu buna impresiune despre una, ear despre alta parte, ca nu s'au votatu 30 milióné, dupa cumu proiectase regimulu, a sternitu sange rece, dupa cumu se vede din diurnale, pentruca la casu de nevoi se astépta delaturarea toturoru privintieloru politice, cari se aruncasera in desbateri.

Mesagiulu lui Napoleon au circulatu cá fulgerulu prin tóte tóte diurnalele magiare, din cari se vede opiniunea, ca congressulu proiectatu va fi cumu ai dice usi'a la unu resboiu european.

Dela senatulu imperialu.

Siedinti'a din 4. Noembre are atata interesu ca desbatenduse bugetulu ministeriului de dreptate in cas'a deputatiloru comitetulu respectivu propusè in bunarea salariulu judecatoriloru cu unu adausu de 15 percentu. Se incepu o disputa flerbinte pentru si in contra acestei propuneri; repurtatoriulu com. Tschabuschnigg dise in urma, ca déca nu se voru plati mai bine oficialii, in scurtu nu se voru mai aflá judecatori nedependenti si nevenabili in Austri'a, cea ce respingunduse de catra ministri si detainduse, ca numai d. e. pentru imbunarea salariulu financieriloru, cari sunt fórte reu provediuti, se aru cere peste 4 milióné fi. in urma cas'a respinse proiectulu.

In 5. Noemvrie veni inainte votarea imprumutului pentru Ungari'a, eare in suma de 20 milióné se si acceptá. La inceputulu siedintiei acestia minist. de statu de Schmerling face cunoscutu casei, cumuca comesulu C. Schmidt e denumitu de vice-presedinte alu casei deputatiloru. Schmidt recunosce acest'a denumire cá o onóre aratata deputatiloru ardeleni si si apromite concursulu seu la esecutarea constitutiunei imperiale.

In 7. Noembre s'a primitu in cas'a de diosu proiectulu pentru imprumutulu de statu de 69 milióné fior. fara de neci o oposetiune si fara vorba cu unanimitate, si indata de chiarandu presedintele, ca remane numai senatulu angustu in siedintia, deputatii Ardeleni esira afara, si senatulu angustu se ocupá cu proiectulu despre administratiunea politica.

Cronica din afara.

Tiér'a romanésca. Mane in 3. Noemvre 1863 se deschide cu solemnitate adunarea legislativa pentru sesiunea anului 1863—1864 dupa urmatórea programa:

1. La 10 ore de diminétia, o parté din oscirea de garnisóna a capitalei, in forma de parada, cu musica in frunte va fi insiruita in curtea Mitropoliei.

2. La 11 ore, toti DD. deputati se voru aduna in sala siedintieloru adunarei.

3. La 11¹/₂ ore se va citi sf. Servitiu (Sfestania).

4. La 12 ore Maria S'a Domnitorulu, va face intrarea S'a in sala, urmatu de stabulu Domnescu, si va fi priimitu la intrare de catre DD. ministri, incunjuratu de acestia inaltimea Sa se va urca si va lua locu pe tribuna Presedintelui scl.

Se vorbesce prin diurnale straine, cumca agenti rusesci aru cruci in lungulu si largulu Moldovei pentru propagand'a rusésca; ear' de alta parte in Besarabi'a sar' aduná ostiri fabulóse la numeru. —

Junimea din Jasi serba cu festivitate nationala reapucat'a sperantia, ca sub minist. D. Cogalniceanu earasi va re'nviá epocá inaintarei si a prosperarei museloru; si noi dorimu cá universitatea croita de densulu se se aduca in deplin'a s'a sfera si perfectiune, cá se scapamu o data de rusinea si hul'a Europii: ca neci atatu simtiu de inaintare nu avemu, catu se ne dovedimu credinti'a, ca fora scóle mici si mari e preste potintia a spera vreunu bine si a conta la viétia nationala. —

Germania. Berlin 9. Nov. Regele in persóna deschidendu camerale provóca pe deputati a face capetu ne'ntielegerei interne; actele de Frankfurt nu le póte considerá cá bine nimerite in momentul de facia si Prusi'a trebue se se multiamasca cu garantarea positiunei ce i se cuvine in Germani'a.

Situatiunea congressului Europeanu.

Dupa scirile cele mai próspete atatu confederatiunea germana, cá atare, catu si cabinetulu Austriei au primitu cei dantai scrisorile de conchiamare la congressulu european.

Maiestatea S'a Imperatulu dupa cumu s'rie „Ost-deutsche-Post“ a binevoitu a tiené o conferintia ministeriala ce tienú 3 óre in caus'a cuventului de tronu si „C. österr. Ztg.“ crede, ca regimulu austriacu è aplecatu, a nu reieptá in primá linia proieptarea congressului. ci din contra mai inainte se precéda invoirea cu cabinetulu Angliei asupra pusetiunei ce aru fi de observatu in caus'a acésta.

„Nation“ diurnalu de Paris, in 8. Noembre scrie, ca solulu austriacu a creditatu la palatulu Tuilerieloru, principele Richard Metternich in scurtu se va rechiamá spre a primi alta misiune; eara din Anglia telegramele spunu, ca „Lord Palmerston“ calatoresce la Compiegne spre a se intalni cu Napoleonu. Invitarea la congressu din partea Angliei dupa acestu telegramu se primi de catra Anglia; de si cu unele conditiuni.

Victor Emanuel nu va merge la congressu decatu numai cá rege alu Italiei recunoscutu de catra tóte poterile constituante ale congressului.

Franci'a. Parisu. Diurnalulu „France“ scrie, cumca scrisorile de invitatiune la congressulu proiectatu se si afla gata spre a se tramite la suverani, ear' despre intentiunile imperatului dice, cumca nu vré resbelu nu iubesce sil'a, ci se adresédia numai la prudinti'a suveraniloru europeni, dela cari in congressu s'aru puté asteptá mantuinti'a tuturoru nationalitatiloru. Napoleon, dice „France“ cu tóte ca è clironomulu invingatoriului Europei, totusi dela provedintia elu a primitu acea nobila misiune, cá se intemeiéze pacea lumei, fiinduca elu 'si apléca puterea s'a, cá se ajute pretutindenea, se triumfeze dreptatea si dreptulu. —

Diurnalele Franciei marturisesc, ca cuventulu lui Napoleonu è unu evenimentu de o importantia, ce nu se pòte cumpani, si marturisesc, ca mai vertosu unde dise, ca tractatele din 1815 au incetatu a mai esistá, aplausele sgomotóse in parlamentu aretara unu patriotismu entusiastu.

Statu'a lui Napoleonu cea de bronciu din cetatea Parisu s'au luatu diosu si se redicà alta statua nòua in locui in 4. Novembre, pe care Napoleonu è imbracatu intr'o tunica romana si intr'o manta scurta, care sunt imbracaminte resbelice ale imperatoriloru romani, si intr'o mana tiene globulu pamentului, pe care siéde Victori'a inaripata. —

O Brosiura intitulata „opositiunea liberala din 1863“ face in Paris tocma acumu o sensatiune mare, mai vertosu din caus'a, ca se crede a fi esitu din ministeriulu de interne.

E'a pretinde delaturarea regimului din Decembre (Napoleonu) si alu ultraistiloru lui celoru necorrigibili, diosu cu puterea ministeriale asupra presei, liberarea votului universalu de candidatii oficiali lasandu liberu dreptulu de adunari alu alegatoriloru, libere alegerile mairiloru, si autonomi'a trebiloru comunale, si departementale, desfientiarea legiloru de securitate si libertate personale. — Orleanistii si republicanii se misca, cu tóte acestea ei se afla imparechiati si sfasiati si nu voru poté face nemica in contra roialistiloru napoleoneni.

FILANTROPICU.

Unu reportu impartesitu pentru publicu din partea Dlui Dr. de medicina Ignatiu Maieru ne surprinde cu unu fórte mangaitoriu resultatu alu curei sale in institutul de vindecarea ochiloru. In decursulu verei acesteia se luasera sub cura 114 bolnavi, dintre cari 86 fura deplinu vindecati, 22 emisi in stare mai buna si usiurata si dintre toti numai 6 remasera nevindecati.

Numai operatiuni de ochi se facura 87 cu succesu bunu. Institutulu acest'a redicatu sub absolutismu cu 8 ani inainte de acést'a a facutu pana acumu unu opu fórte mare filantropicu, fiendu-ca lua sub cura 701 bolnavi de ochi, dintre cari se vindecara 530 si se pusera in stare mai buna 126, ér' de 8 ani numai 45 remasera nevindecati. Dnulu Dr. Ignatiu Maieru merita o mare recunoscintia pentru rar'a lui desteritate, perfept'a lui cunoscintia, si esperintia, ce o dovedi in restimpulu acesta, in care 443 de operatiuni facute, 'i reclama atata multiamita din partea celoru, caroru le castigà cea mai scumpa avere, vederea ochiloru, catu si recunoscintia remuneratória din partea regimului. Fia, cá atatu in guvernulu, catu si municipiulu acesta se nu tréca cu vederea meritele rarului acestui medicu si filantropu, care fara sperantia de remuneratiune, iea suptu cura pe toti fara deosebire, pentru care fapta i se si aduce aici din partea mai multora o publica recunoscintia si multiumita.

Mai multi, intre cari si Redactorulu cá restituitu in vederea periclitata a ochiloru.

Invitare.

Reuniunea femeiloru romane scl. isi va tiené adunarea generala in 7/19 Novembre a. c. in diu'a onomastica a preainaltiatei nòstre Imperatase si Patróna Elisabeta pe temeulu statuteloru, spre care scopu se invita prin acést'a tóte membrele reuniunei, avisanduse, ca la 9 óre se va tiené cultu Ddiescu in beseric'a la

Santu Nicolau, de unde se va procede la adunare in cas'a scóleloru romane.

Brasiovu, in 10. Nov. 1863.

Zanfra Juga m. p.
Presiedenta.

Nr. 13186.

Publicatiune.

Prin resignarea lui Pavel Scheiner a devenitu la schol'a reale superiore gracco-orientale de aici vacantu postulu de profesore pentru limb'a germana, cá specialitate primaria acumu deodata cu limb'a de instructiune cea germana, la care postu si predarea geografiei si istoriei, ori a limbei romane s'au a cei rutene e ca specialitate secundaria alaturata.

Competitorii pentru postulu acesta profesoralu, care este legatu cu unu salariu anuale de 630 fl. si respective 840 fl. v. a. din fundulu religiosu greco-orientalu alu Bucovinei, si cu dreptulu de pretensiune la veniturile decenale sub conditiunile prescise, voru avé a 'si drepta suplicele loru bine instruate pe lunga documentarea despre aplicaveritatea loru profesoralu pentru scoli reali de sine statatóre in casu, candu densii aru ocupa unu postu publicu, prin deregatoria loru suprastatatóre de altmintrelea dreptu catra c. reg. guvernulu alu Bucovinei in Csernovitz pana la 15-lea Noembrie a. c.

De altmintrelea in tenorul ordinatiuniloru a c. r. ministeriu de statu ddo. 22. Februaru a. t. Nr. 1529 C. u. si 24. Septemvrie a. t. Nr. 9795 se observa cumu ca competitorii din tíera acést'a nascuti si legalminte capaci, cari se tienu de religie greco-orientale, si pe lenga limb'a cea germana cunoscu si cea romana se voru prefera, si de si se va denumi acumu de o data unu profesore de religie catholica, acela in data ce unu candidatu de confesiune greco-orientala 'si va castiga capacitatea prescisa, se va stramuta la altu postu.

Dela c. r. guvernulu alu Bucovinei.
Czernovitz 18. Septemvre *) 1863.

2--2

Conte Amadei.

*) Aici s'a prezentatu numai in 8. Noembre a. c. — Red.

Nr. 515. 677 civ.

Provocare.

Din partea tribunalului civilu alu comitatului Zarandu, in urma suplicei colegiului unitariu din Clusiu prin acesta publicamente se provocá veduva remasá dupa fostulu advocatu din Baia de Crisiu Sandor Moses nascuta Teresia Rusu si fiulu acestorá Mauritiu Sandor „cari afirmativémente ar' fi caditu vptimá revolutiunei in anulu 1848 in Zalatna,“ ca in casu candu ar' fi in viati'a in restempu de unu anu, incependu dela 1. Noembrie 1863 se se presente séu in persón'a la acestu tribunalu séu se faca cunoscutu fiintia loru in viétia si loculu sustinerei loru. —

Totu odata suntu rógati toti aceia cari ar' avé cunoscintia 'ori sciintia despre casulu mórti, ori despre fiintia loru in viét'a, si despre loculu sustinerei loru, se faca cunoscutu aceste jurstari totu in acelasu restempu acestui tribunálu ori curatorelui denumitu ad actum D. Franciscu Ribitzey locuitoriu in Baia de Crisiu (comitatulu Zarandu) cu atatu mai vertosu, ca-ci la din contra nefacunduse destulu acestei provocari si respeptive rogari dupa trecerea terminului amintitu, si legalminte presiptu se voru dechiará de morti. —

Din sesiunea sedriei civile a comitatului Zarandu.
Baia de Crisiu 17. Septemvre 1863.

3—3

32156—1863.

Publicatiune.

Dupa rescriptulu presid. cancelariei transilvanico-aulice ddo 2. a 1. c. Nr. 3836, tacs'a pentru rescumpararea dela militia pe a. 1864 in cointelegere cu ministeriile de resbelu, de finencie si statu, precumu si cu cancelariile ungarica, transilvanica, si croato-slavóna, s'a statoritu la 1200 fl. fl. un'a mii doue sute fiorini, care decisiune cu acelu adausu se aduce la cunoscintia publica, cumuca acca tacsu numai pana atunci se va primi, candu comisiunile eliberatóre pe calea reclamatiuniloru isi voru incepe functiunile.

Din siedinti'a reg. guberniu transilvanu, tienuta in Sabiiu in 16. Oct. 1863.

Cursurile la bursa in 13. Noembre 1863 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 60 cr. v. a
Augsburg	—	—	116 „ — „
London	—	—	115 „ 90 „
Imprumutulu nationalu	—	—	80 „ 50 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	74 „ 10 „
Actiile bancului	—	—	777 „ — „
„ creditului	—	—	181 „ 40 „